

SAVET ZA ŠTAMPU

Komisija za žalbe

Br.134

30.3.2023.

Beograd

ZAPISNIK

Sa 133. sednice Komisije za žalbe, održane 30.3.2023. godine u 18 sati u prostorijama Saveta za štampu

Prisutni članovi Komisije: Tamara Skrozza, Jelka Jovanović, Olivera Milošević, Nadežda Budimović, Vlado Mareš, Dragan Đorđević, Vida Petrović Škero, Zlatko Čobović, Snežana Andrejević, Jelena Petković i Filip Švarn

Ostali prisutni: Anja Anđus, predstavnica podnosilaca četvrte žalbe i Gordana Novaković, generalna sekretarka Saveta za štampu

Dnevni red:

- 1.Razmatranje žalbe Gorana Jovića na tekstove objavljene na portalu „Jugmedia“
- 2.Razmatranje žalbe Gorana Jovića na tekstove objavljene na portalu „Rešetka“
- 3.Razmatranje žalbe Nemanje Šarovića na tekst objavljen u dnevnom listu „Blic“ i na portalu „Blic.rs“
- 4.Razmatranje žalbe Mreže za izveštavanje o različitosti i udruženja „Da se zna“ zbog teksta objavljenog u dnevnom listu „Alo“ i na portalu „Alo.rs“

Članovi Komisije su prethodno obavešteni da je Upravni odbor Asocijacije medija za novog člana Komisije za žalbe izabrao Filipa Švarma, umesto Bojana Cvejića.

Predsedavajuća Tamara Skrozza je na početku sednice rekla da, zbog raznih spekulacija nakon prethodne sednice Komisije, što bi moglo da se nastavi i nakon ove, smatra svojom obavezom da naglasi da Komisija za žalbe uvek odlučuje isključivo u skladu sa Kodeksom novinara Srbije, bez obzira na bilo kakvo političko ili ideološko opredeljenje žalilaca.

1.Advokat Gorana Jovića, poverenika SNS iz Lebane i predsednika Regionalne privredne komore, podneo je žalbu zbog tri teksta u vezi sa sukobom oko parkiranja, kojima je, po njegovom mišljenju, prekršeno više tačaka poglavlja I, IV, V, VI i VII. Vlado Mareš je, u

toku rasprave, rekao da misli da Kodeks nije prekršen, da javni interes preteže, jer se događaj o kojem se izveštava nesumnjivo desio i bilo je potrebe da se o tome piše. To što su u tekstovima iznete nešto različite verzije događaja normalno je, jer su tako pristizale informacije i stvar je dužne novinarske pažnje da se sadržaj menja. Istakao je da, kada se dešavaju ovakve stvari, čaršija regauje, u takvim reagovanjima ima izvesne doze malicioznosti, što se verovatno odražava i na rad novinara, ali, s druge strane, ovde postoji i pritisak lokalnog moćnika na medij. On, međutim, mora da prihvati da je više nego javna ličnost, za koju postoji više nego opravdano zanimanje javnosti i ne može da spreči ni čaršiju ni medije da se ovim slučajem bave. U celom slučaju ima dosta spornih detalja, sam žalilac, na primer, kaže - zašto čovek sa kojim se sukobio mora da parkira u pešačkoj zoni, kad je 50 metara dalje javni parking. A on mora da parkira tamo i da ima ključ, što u čaršiji sigurno nije simpatično i izaziva odijum. Snežana Andrejević je navela da je urednica portala dostavila presudu u vezi sa ranijom Jovićevom tužbom koja njoj ne ide u prilog, jer tužba nije odbijena zato što su informacije koje je objavila istinite, nego zato što nije bilo štete. Takođe, čini se iz tekstova da je čovek koji je parkirao u pešačkoj zoni rođak Jovićevog zeta, što nekako dođe kao rođačko - medijski spor na lokalnu. A kad je reč o parkingu, parkira se onaj ko ima dozvolu za to. Dodala je da je saglasna sa ocenom da je o ovom događaju trebalo pisati, jer se tiče javnog interesa. Što se tiče informacija koje su plasirane, one su neproverene i nedosledne i iz njih nije jasno ni zbog čega se vodi postupak. Debata jeste u javnom interesu, on jeste javni funkcioner i mora da pokaže veću toleranciju na kritiku, ali ovde je reč o tekstovima koji po činjeničnom sadržaju nisu korektni. Jelka Jovanović je rekla da je saglasna sa većim delom argumentacije koju je izneo Vlado Mareš. Objasnila je da tekstovi nisu precizni zato što oni koji je trebalo da daju informacije nisu to uradili i dodala da lokalni mediji, koji imaju etiketu opozicionih, imaju problema da dođu do informacija i da Komisija, kad odlučuje, mora da uzme u obzir i to da im je posao otežan i da im na kraju, ostaju samo očevici, posebno kad je reč o ovakvim slučajevima, koji su vrlo atraktivni za lokalnu sredinu. Filip Švarc je rekao da njemu iz objavljenih tekstova stvarno nije jasno šta se desilo. Potvrdio je da je teško da se dođe do informacija, ne samo u lokalnim sredinama, nego i u Beogradu, ali je pitanje da li je trebalo objaviti ovakve tekstove, dodajući da ne vidi na koji način ovako konfuzni tekstovi doprinose javnom interesu i da zato veruje da je Kodeks prekršen. Zlatko Čobović se saglasio sa argumentima koje su izneli Vlado Mareš i Jelka Jovanović i rekao da smatra da nije prekršen Kodeks. Vida Petrović Škero je podsetila da posao Komisije nije da utvrdi šta se stvarno desilo, već da li postoji kršenje neke norme i dodala da, po njenom mišljenju, postoji. Sve je ovo moglo da se objavi na drugi način, sa nekim ogradama, dodatnim proverama i sa saznanjem da policija ne može odmah da dođe do informacija. Rekla je i da razume da u unutrašnjosti postoje jako sukobljeni odnosi, ali da je posao Komisije da odlučuje jednako o medijima iz Beograda i iz unutrašnjosti, jer bi, u suprotnom, pokazivala kontinuirano razumevanje za neadekvatan način pisanja. Iznošenje pretpostavki i neproverenih informacija ne spada u profesionalno ponašanje novinara. Ona je ukazala i na to da, kada se govori o javnom interesu, treba imati u vidu i da je u ovom slučaju reč o sukobu zbog parkinga, a ne o nečemu što je iz oblasti profesionalnog rada funkcionera. Jelena Petković je navela da je tekst o istoj temi koji je objavljen u „Jugpressu“, takođe lokalnom mediju, ubedio da je ovim tekstovima prekršen Kodeks. Komisija je, nakon rasprave, odlučila sa osam glasova za i tri protiv da su prekršene tačke 2 i 5 poglavlja I.

2. Žalba se odnosi na dva teksta u vezi sa istim događajem kojim se bave i tekstovi u „Jugmediji“. Članovi Komisije su uglavnom bili istog mišljenja kao i u vezi sa prethodnom

žalbom, a Zlatko Čobović je ukazao na to da je portal zvao Jovića za izjavu i da je on odbio da razgovara sa njima, dok je narednog dana, demanti poslao ne on, nego osoba iz opštinske uprave koja je u rođaćkim vezama sa njim, što pokazuje kako funkcioniše taj mehanizam. Dodao je da je portal uradio sve što je mogao i da, kao i u prethodnom slučaju, misli da Kodeks nije prekršen. Komisija je, potom, sa sedam glasova za i četiri protiv odlučila da su prekršene tačke 2 i 5 poglavlja I.

3. Advokat Nemanje Šarovića, predsednika pokreta „Ljubav, vera, nada“ podneo je žalbu zbog teksta u kojem je Šarović označen kao ekstremista i satelit politike Kremlja, koji dobija novac od Rusije da izaziva nemire u Srbiji, kao i zbog toga što nije objavljen odgovor koji je dostavio. U toku kraće rasprave, Olivera Milošević je rekla da je reč o kvalifikacijama, a ne o infomacijama i da Komisija mora da se drži isključivo toga da li mediji rade u skladu sa Kodeksom bez obzira o kakvoj ideologiji je reč. Filip Švarm je naveo da je ovo školski primer „etiketiranja“ i da, bez velike diskusije, treba odlučiti da je Kodeks prekršen, sa čime se saglasio i Dragan Đorđević, dok je Vlado Mareš rekao da je neshvatljivo da se mediji danas uopšte bave temama rusofilije i rusofobije, kao pre 50 godina. Komisija je jednoglasno odlučila da su prekršene tačke 1,2 i 5 poglavlja I i tačka 6 poglavlja IV.

4. Podnosioci žalbe smatrali su da se tekstom diskriminiše LGBTQ+ zajednica, jer se predstavlja kao pretnja porodičnim vrednostima, a porodice sa istopolnim roditeljima kao nešto negativno. Snežana Andrejević je rekla da je ovo drugi talas tekstova na ovu temu, prošle godine je bilo velike polemike o trendu koji postoji na zapadu da se ukinu termini mama i tata i da bi zakon koji je, koliko čuje, kod nas u pripremi trebalo da razreši te nedoumice, bez obzira da li se to nekome dopada ili ne, kao i da u ovom tekstu nema povrede Kodeksa. Da je tekst ostao u okviru Kodeksa, iako je povremeno bio „na ivici da sklizne“, mislio je i Filip Švarm. Dodao je da se ne mogu voditi mediji ako tvrdnje kvalifikovanih sagovornika počinju nekoga da vređaju, jer onda neće biti polemike ni o čemu. Tamara Skrozza je ukazala na to da su ovi tekstovi neuporedivo bolji od onih koji su objavljivani na istu temu. Vlado Mareš je rekao da je dobro što je žalba podneta jer, bez obzira što je tekst „upeglan“, ipak „odiše“ homofobijom i antizapadnim raspoloženjem i izaziva takav efekat. Dragan Đorđević se saglasio da Kodeks nije prekršen, u tekstu postoje neke sporne rečenice, ali tema jeste u javnom interesu i rasprava o tome treba da postoji. Jelena Petković je naglasila da je reč o izuzetno osetljivoj grupi i da je pokušala da iz ugla podnosioca žalbe posmatra tekst, ali da misli da, ako se bavimo samim tekstom, prekršaja Kodeksa nema. Ostalo je stvar učitavanja i osećaja koji proizilazi iz teksta. Nadežda Budimović je rekla da u ovom slučaju provejava uređivačka politika, ali da je medij slobodan da zastupa stavove koje podržava ta uređivačka politika sve dok ne prekrši Kodeks. U ovom slučaju Kodeks nije prekršen, a stavovi jesu homofobni i probelematični sa aspekta demokratskih vrednosti društva. Komisija je, po okončanju rasprave, jednoglasno odlučila da Kodeks nije prekršen.

Sednica je završena u 19.05 sati.

Zapisnik vodila

Predsedavajuća

Gordana Novaković

Tamara Skrozza